

JAN AMBROZIAK

[1. Dane osobiste:]

Plutonowy Jan Ambroziak, rolnik, żonaty.

[2. Data i okoliczności zaareztowania:]

18 września 1939 r. zostałem areztowany w domu na osadzie Kosy-Dwór przez bandy chłopskie Białorusinów, jako osadnik wojskowy.

[4. Opis obozu, więzienia itp.]

Osadzono mnie w areszcie gminy Niechniewicze, a po dwóch dniach zaprowadzono do więzienia w Nowogrodku, gdzie przesiedziałem dziesięć miesięcy.

Warunki mieszkaniowe byłyby niezłe, tylko było duszno ze względu na przepełnienie w celi. Z początku pojawiły się wszy, lecz później przez dezynfekcję i częstą kąpiel warunki higieniczne się poprawiły.

28 czerwca 1940 r. zostałem wywieziony do Borysowa. Tam warunki więzienne pod każdym względem się pogorszyły; więźniowie – sami obywatele polscy.

26 lipca 1940 r. odczytano mi w Borysowie wyrok: osiem lat przymusowych robót. Po dwu dniach wywieziono mnie do Kotłasu, następnie stamtąd po paru dniach wywieziono barkami do ASSR Komi, w rejon Koźwy. Pracowałem na trasie przy robotach ziemnych od ciemna do ciemna, przy każdej pogodzie. Normy były bardzo ciężkie, ja ich nie wyrabiałem, otrzymywałem za to najwyżej do 500 gramów chleba, pieniędzy żadnych. Z ubraniem było również marnie.

[6. Życie w obozie, więzieniu:]

Życia kulturalnego żadnego, koleżeńskie niezłe było.

[7. Stosunek władz NKWD do Polaków:]

W czasie badania w więzieniu w Nowogrodku przy stawianiu mi naocznych świadków Białorusinów – Jan Małachowski, Jan Tyńczyk, Władysław Bajko i Piotr Monicz – którzy mi

zarzucali, że byłem konfidentem i miałem łączność z policją, śledczy NKWD uderzył mnie kilkakrotnie rękojeścią rewolweru i ręką po twarzy.

[8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:]

Pomoc lekarska była niezła, lekarze – przeważnie nasi doktorzy z Polski. W szpitaliku opieka była dobra, pracowało kilkunastu polskich obywateli, ale nazwisk nie pamiętam.

[9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?]

Łączności z krajem ani z rodziną nie miałem żadnej.

[10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?]

Zostałem zwolniony 27 sierpnia 1941 r. i wprost 15 września przyjechałem do Buzułuku do armii polskiej i tam wstąpiłem do wojska.

Miejsce postoj, 8 marca 1943 r.